

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. maj 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Helle Carpentier
Sagsnr.: 2016-0030-4407
Dok.: 1930240

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 494 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. april 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod Poulsen (DF).

Søren Pind

/

Lasse Boje

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 494 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Synes ministeren, at straffene for uagtsomt manddrab i trafikken er tilfredsstillende, og har ministeren planer om at indføre såkaldt normalstraf på dette område for at presse straffene opad, jf. artikel ”DF går til ministeren for at få højere straf efter trafikdrab, Vejle Amts Folkeblad, den 8. april 2016?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”1. Det følger af straffelovens § 241, at uagtsomt manddrab straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med f.eks. spirituskørsel, kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer (narkotikakørsel mv.) eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette efter § 241, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed.

Straffen for uagtsomt manddrab i trafikken i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der ikke er tale om særligt hensynsløs kørsel, er i praksis som udgangspunkt bødestraf i form af dagbøder, jf. Højesterets dom trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 1062. Det anføres her, at straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden i de tilfælde, hvor der er tale om en enkeltstående kørselsfejl (”klapfejl”), i praksis som udgangspunkt er bødestraf.

Hvis føreren har begået grovere kørselsfejl, og hvis der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, uden at der dog kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed (særligt hensynsløs kørsel), kan straffen stige til fængsel.

I den nævnte højesteretsdom sag blev den tiltalte idømt 30 dages fængsel, idet Højesteret fandt, at der ikke var tale om en enkeltstående kørselsfejl henset til, at tiltalte havde kørt med alt for høj hastighed og havde foretaget en ikke nærmere klarlagt uhensigtsmæssig manøvre, der medførte, at bilen skred ud og ramte en 6-årig dreng på cykelstien i den modsatte vejside. Der kan desuden henvises til de domme, der er omtalt nedenfor under pkt. 3.

Det fremgår i øvrigt af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, som omhandler skærpelse af straffen for uagtsomt

manddrab begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, at disse strafskærpselser forudsættes at få en vis afsmittende virkning på strafudmålingen i de mere alvorlige sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold (men hvor der ikke er tale om særligt hensynsløs kørsel).

Det fremgår også af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 16-18 måneder. Hvis der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat, at straffen skal fastsættes til et niveau, der er væsentligt strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Der henvises i øvrigt til min udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 15 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg (Folketingsåret 2014-2015).

Det bemærkes, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 241 i trafikken – som i andre straffesager – fastsættes på baggrund af den enkelte sags konkrete omstændigheder.

2. I den konkrete sag, som der er henvist til i artiklen i Horsens Folkeblad den 8. april 2016, var der rejst tiltale for overtrædelse af færdselsloven og for overtrædelse af straffelovens § 241 (uagtsomt manddrab) og § 249 (uagtsom legemsbeskadigelse). Tiltalte havde som fører af en lastbil på ca. 50 tons overset en kø, der var opstået på motorvejen som følge af et færdselsuheld, hvorefter han med en hastighed på 80-90 km/t påkørte en personbil, der holdt stille i køen eller kørte med lav hastighed, hvilket medførte, at flere biler blev skubbet ind i hinanden. 3 personer afgik ved døden og 3 personer fik betydelige skader på legeme og helbred som følge af uheldet.

I byretten blev den tiltalte straffet med 8 dagbøder af 500 kr. Anklagemyndigheden havde under sagens behandling nedlagt påstand om fængselsstraf i 3 måneder og betinget førerretsfrakendelse. Byrettens dom blev anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpselse, og anklagemyndigheden nedlagde også under sagens behandling i landsretten påstand om fængselsstraf.

Ved Vestre Landsrets dom af 4. april 2016 fandt et flertal af dommerne, at tiltalte skulle straffes med 30 dages betinget fængsel, blandt andet med vilkår om udførelse af 40 timers samfundstjeneste for overtrædelse af færdselsloven samt for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249. Tiltalte blev endvidere betinget frakendt retten til at føre motordrevet køretøj.

Landsrettens flertal lagde i sin afgørelse vægt på, at den uopmærksomhed, den tiltalte havde udvist, var af en sådan karakter, at der i stedet for bødestraf, som byretten havde idømt, burde fastsættes en fængselsstraf på 30 dage. Landsretten lagde i den forbindelse vægt på, at tiltalte forud for ulykken var blevet advaret om, at der var kø på motorvejen som følge af et uheld, at tiltalte var uopmærksom i et længere tidsrum, og at tiltalte, der var professionel chauffør, førte et lastvognstog, der vejede 50 tons. Under hensyntagen til tiltaltes personlige forhold blev straffen gjort betinget med vilkår om blandt andet udførelse af 40 timers samfundstjeneste.

Et mindretal af landsrettens dommere fandt, at det efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger alene kunne lægges til grund, at der var tale om en enkeltstående kørselsfejl, der uanset sine meget alvorlige konsekvenser ikke var af en sådan karakter, at den kunne begrunde en fravigelse af udgangspunktet om bødestraf.

3. Fra retspraksis på området kan i øvrigt henvises til Vestre Landsrets dom 30. november 2011 gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2012, side 191/3. I denne sag blev tiltalte fundet skyldig i overtrædelse af færdselsloven, køre-hvile-tidsbestemmelserne og straffelovens § 241 under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Tiltalte, der var fører af en lastbil, var på grund af overanstrengelse faldet i søvn og påkørte på en motorvej med en hastighed på 85 km/t flere biler, der holdt stille i kø, hvorved førerne af 2 biler afgik ved døden. Vedkommende blev idømt fængsel i 4 måneder.

Derudover kan nævnes Østre Landsrets dom af 28. juni 2013 gengivet i TfK 2013.933Ø. I denne sag blev den tiltalte fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 241 og overtrædelse af færdselsloven under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Tiltalte havde som fører af en lastbil med anhænger under kørsel på Helsingørmotorvejen ikke opdaget, at der var opstået en kø, og at bilerne foran tiltalte holdt stille, hvorefter han påkørte en foran holdende personbil. Føreren af personbilen og en passager i denne afgik ved døden. Den tiltalte blev idømt 20 dagbøder af 200 kr.

Endelig kan nævnes Østre Landsrets dom af 4. februar 2013, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen side 1615Ø. I denne sag blev den tiltalte fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 241 og overtrædelse af færdselsloven under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Tiltalte kørte som fører af en personbil ind i et fodgængerfelt, han ikke havde fuldt overblik over, med en overhaling højre om en bil, der holdt foran fodgængerfeltet. I forgængerfeltet påkørte tiltalte en 10-årig pige og hendes mor, hvorved pigen afgik ved døden,

og moren pådrog sig betydelige skader. Den tiltalte blev idømt 3 måneders ubetinget fængsel.”

2. Som det fremgår af Rigsadvokatens udtalelse, er straffen for uagtsomt manddrab i trafikken i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der ikke er tale om særligt hensynsløs kørsel, i praksis som udgangspunkt bødestraf i form af dagbøder. Hvis føreren har begået grovere kørselsfejl, og hvis der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, uden at der dog kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed (særligt hensynsløs kørsel), kan straffen stige til fængsel.

Strafniveauet for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel blev som nævnt skærpet ved lov nr. 716 af 25. juni 2010. Det fremgår af forarbejderne til loven, at straffen i sådanne tilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 16-18 måneder. Hvis der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat, at straffen skal fastsættes til et niveau, der er væsentligt strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel.

Som det ligeledes fremgår af Rigsadvokatens udtalelse, fastsættes straffen for overtrædelse af straffelovens § 241 i trafikken – som i andre straffesager – på baggrund af den enkelte sags konkrete omstændigheder.

På den baggrund har regeringen ikke aktuelt planer om at se nærmere på strafniveauet for uagtsomt manddrab i trafikken.